



Nordiska museet

ANDERS FORSBERG, karikatyrtecknare

Anders Forsberg (1871-1914) är vid sidan av Albert Engström och Oskar Andersson (O A) en av den svenska karikatyrteckningens klassiker.

Forsberg var värmlänning. Han föddes i Karlstad 1871 där han gick i skola och där han tog sin studentexamen 1889. Fadern innehade en klädes- och speceriaffär. Åren 1890-93 gick Forsberg på Tekniska skolan i Stockholm. Vid samma skola blev han överlärare i frihandsteckning 1896, en tjänst som han innehade framtill sin död för egen hand 1914.

Då Albert Engström 1897 startade skämttidningen Strix engagerades Forsberg som redaktionell medarbetare. Forsberg blev en av Strix' mest uppmärksammade tecknare. Dessutom skötte han större delen av det redaktionella arbetet. Hasse Z skrev 1943 "Forsberg redigerade Strix. Engström var den förste medarbetaren". Åren 1897-1906 inföll Forsbergs mest aktiva medarbetarskap i Strix. Han publicerade då ca femhundra teckningar.

Under de första Strix-åren gjorde han många illustrationer till anekdoter i tidningen. Han visade fattigt folk, tiggare, läsarpredikanter och präster. Ofta handlar anekdoterna om död och begravning med cyniska poänger. Dessutom tecknade han skämtpressens gängse galleri: akademiska överliggare, punschstinna kroggäster, militärer och grevar.

Anders Forsbergs mest betydande insats blev dock den tecknade serien "Från svenska hem". Uppslaget hämtade han från Th Th Heines satiriska skildringar av tyskt familjeliv först i Fliegende Blätter och från 1896 i tidskriften Simplicissimus. Heine utgav 1898 ett urval av sina helsidesbilder i färg under titeln "Bilder aus dem Familienleben". 1902 utkom Forsbergs "Från svenska hem" i bokform med ett förord av Albert Engström. Genom sitt starka kulturhistoriska intresse för samtidsmiljön och särskilt de småborgerliga hemmens överlastade interiörer som han skildrar mycket inträngande, skilde sig dock Forsberg från sin tyske kollega.

I motsats till de noggrant utförda miljöerna tecknade Forsberg människor mer schablonmässigt. Han arbetade med abstrakta schabloner såsom den gamle ungarke, den gamla ungmön och den husliga unga flickan. Ett markant inslag utgör också den starkt antisemitiska framställningen av judar, något som allmänt förekom inom såväl

V g v



svensk som tysk skämtpress i början av seklet.

Endast undantagsvis utförde han rena porträtt. Ett mindre antal självporträtt bildar dock undantag från denna regel.

Utställningen visar ett urval av de ca 80 teckningar som köptes in till Nordiska museet genom Samfundet Nordiska museets Vänner 1974. Tidstypiska föremål ur Nordiska museets samlingar har ställts ut tillsammans med teckningarna. En interiör utgående från omslagsbilden till "Från svenska hem" från 1902 har byggts upp. Teckningarna har kompletterats med inlån bl a från Nationalmuseum och Stockholms stadsmuseum.

Utställningen visas 24 februari - 4 september 1983.